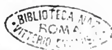
Q. D. B. V.

DISSERTATIO JURIDICA DE SUMMIS AC SUBALTERNIS IMPERII ROMANO-GERMANICI JUDICIIS ET EORUM CONCURRENTIA,

QUAM

DIVINA FAVENTE GRATIA,

Sub PRÆSIDIO

VIRI *Nobilissimi, Amplissimi, Consultissimi atque Excellentissimi,*

DN. JOHANNIS GEORGII SCHERZII,

J. U. D. & Professoris Publici Celeberrimi,
Cap. Thom. Canonici Meritissimi, h. t. Fac. Jurid.
DECANI Spectabilis,

DN. Patroni, Fautoris atque Praeceptoris sui Summi

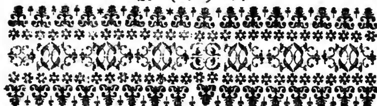
d. Mens. Octobr. hor. lq. cons.

SOLENNITER defendet

LEONHARDUS BECK, Ravenspurg:
AUCT. & RESPOND.

ARGENTINÆ,
LITERIS JOHANNIS PASTORII.
ANNO M DCC XX.

PER-ILLUSTRI atque
GENEROSISSIMO
DOMINO
JOH. ADAMO
DE GEMMINGEN,
L. B. ab HOCHBERG,
HOCHDORFF, RAPPENAU,
NECKARZIMMERN, HOMBERG,
BUTTENHAUSEN,
&c. &c.
Antiquiſſimæ Familiæ Gemmingiorum
Decori & Ornamento Præcipuo,
DOMINO SVO GRATIOSO,
Humanitate & Clementia in ſtudia liberalia
apprime conſpicuo,
HAS PAGINAS ACADEMICAS,
In ſignum debitæ venerationis & ſui commendationem,
Dedicat atque offert,
PER-ILLUSTRIS GENEROSITATIS SUÆ
Devotiſſimus Cultor
LEONHARDUS BECK, Ravenſpurg.

Σὺν Θεῷ.

CAPUT I.

DE
SACRATISSIMA IMPERATORIS JURISDICTIONE.

Uprema in Imperio noſtro Sacro Rom. Germ. jurisdictione glorioſiſſimos Imperatores nunquam non gaviſos fuiſſe, vix dubitaverit, qui vel modice in hiſtoria eſt verſatus. Aſpiciamus modo illuſtria Caroli illius M. ejuſdemque in hac ſtirpe ſucceſſorum exempla, qui qualemcunque antea Regum, ſuadendi auctoritate potius, quam jubendi poteſtate gaudentium dignitatem, ad ſummum ita faſtigium evexerunt, ut, licet publica dein negotia Epiſcoporum, Abbatum, Ducum item atquiComitum conſenſu tractarentur,eorum tamen auctoritas nonniſi conſiliaria fuerit, adeoque Carolingicorum poteſtatem vere Majeſtaticam, nec in eoſdem & Proceres diviſam fuiſſe,

 nihil

nihil ſit, quod dubitare nos ſinat. Neque tamen in eodem ſemper Statu permanſit Imperatoria hæc, de qua modo diximus, auctoritas; ſed paulatim extincta Caroli familia, in priſtinam ſeſe libertatem vindicarunt Ordines, adeo, ut tandem nonniſi certis conditionibus in Imperatores, juramento ad eas obſervandas adſtrictos, transferri cœperit imperium; ex quibus adhucdum Romani Imperatoris metienda venit poteſtas, ita ut quod Capitulationibus ſpecialiter non ademtum, illi ſupereſſe videatur. Cum itaque Imperator noſter nullibi à juriſdictione excluſus ſit, ut potius eam Capitulationibus juſte exercere jubeatur, nullo negotio, firmiter eandem ei hodienum competere, concluditur.

CAPUT II.
DE
JUDICIO AULICO

SUmmum atque Auguſtiſſimum hocce Judicium Aulicum, *Germ.* Reichs=Hoff=Rath/ (cum quo, ne confundatur, proſpiciendum eſt, Conſilium, quod appellatur ſecretius der Geheime Rath/) antiquiſſimam quidem, incertam vero, ut multa alia, originem habet. Leges eminentiſſimo huic judicio ſunt vel propriæ, vel aliis quoque judiciis communes. Proprias leges conſtituunt Ordinationes, quarum tres aſpexere lucem. Primam quidem à Ferdinando I. An. 1559. Auguſtæ Vindelicor. promulgatam, à Rudolpho II. auctam exhibet *Lehmannus Lib. I.* der Reichs=Handlungen vom

vom Religions-Frieden. Secunda auctorem agnoscit Matthiam, cum Statibus An. 1614. ab Electore Moguntino communicata. Tertia est Ferdinandi III. quæ quo prioribus recentior, eo & præstantior. Cum enim antea nullius unquam certi Assessorum numeri sit mentio facta, ista incertitudo sublata est à nostro Ferdinando, octodecim Assessores, partim ex Principum, Comitum & Baronum ordine, considentes auff der Graffen Banck/ partim ex orbe literato gradibus insignitos, aut saltem eximia eruditione gaudentes Viros, locum occupantes auff der Gelehrten Banck/ seligente, addita insuper eleganti circa paritatem diversæ Religionis Assessorum dispositione, quæ ut in praxin strictè deducatur, optandum. Communes Illustrissimo huic cum aliis judiciis leges sunt quoad principia judicandi & quoad principia procedendi, Recessus Imperij, Pax Profana & Religiosa, Capitulationes, Aurea Bulla, Statuum ac Territoriorum leges, statuta, hisque deficientibus Jura Cæsarea ac Pontificia, juncto Imperatoris pariter ac Statuum consensu, recepta. Immo *Instr. Pac. Art.* 5. §. *quoad processum*, de hoc Aulico judicio statuitur, *quod quoad processum judiciarium Ordinatio Cameræ Imperialis in eo per omnia sit observanda. Ne partes litigantes omni remedio suspensivo destituantur, loco revisionis in Camera usitatæ licitum sit parti gravatæ à sententia in hoc judicio lata ad Cæsaream Majestatem supplicare, vel acta judicialia adbibitis pro ratione negotij ex utraque Religione pari numero Consiliariis, qui concipiendæ & ferendæ priori sententiæ non interfuerunt, vel referentium & correferentium partes non*

 susti-

sustinuerunt, revideantur. Consueverunt quidem antehac majoris momenti causæ, quando ad conclusionem deventum erat, cum voto mit einem Gutachten referri adCæsarem, in consilio secretiori postea illas proponentem, eum in finem, ut ad rationis status trutinam examinarentur, videlicet; An sine magno Imperij motu, aut alio Cæsaris vel domus Austriacæ præjudicio, sententia ejusmodi executioni mandari possit, & deprehensa difficultate executio sententiæ suspendatur atque in aliam commodiorem occasionem reservetur; Caverunt vero in monitis An. 1638. Electores ne id amplius fieret, daß was ein Reichs-Hoffrath cum debita causæ cognitione geschlossen im geheimen Rath ohne vorhergehende communication mit dem Reichs-Hoffrath nicht solle geändert werden. vid. *Limnæus T. I. add. ad L. 9. c.* 4. Surrogatum hujus in locum videtur Instrumento Pacis consilium Principum *Art. V.* §. 20. *Quoad processum, liberum sit suæ Majestati in causis majoribus & unde tumultus in Imperio timeri possent, insuper etiam quorundam utriusque Religionis Electorum & Principum sententias & vota perquirere.* Subjungendum ultimo loco,non exiguam interDD.de hujus Jurisdictionis qualitate, an ordinaria an vero delegata sit? agitari controversiam,originem præprimis debentem variæ istarum vocum Politicis & JCtis acceptioni: Hisce namq; Ordinaria est, quam quis suo vel Magistratus jure; Delegata vero,quam alieno beneficio habet, *l.* 5. *ff. de Jurisdictione.*Cum contra Philosophis etiam illa, quæ à summa Potestate est profecta, & ita Judicij Aulici Jurisdictio Delegata

legata

legata audiat. Juridico itaque ſenſu, (non obſtante etiam, quæ mortuo Cæſare fieri ſolet à Regiſtratore conſueta actorum obſignatione, quam de Judicii ſtilo, & ita merum accidens eſſe, cenſemus,) hujus Conſilii Juriſdictio ordinaria & propria erit.

CAPUT III.
DE
JUDICIO CAMERALI ET TAM HUIUS QVAM AULICI CONCURRENTIA.

EST hoc Judicium Aulico Conſilio nihil inferius, communi Statuum Imperij conſenſu & auctoritate ob multitudinem creſcentibus litibus ad Judicium Cæſareum appellationum juxta *Bœcleri Not. Imp. L.* 13. *c.* 2. à Maximiliano I. inſtitutum, eique ſedes aſſignata Francofurtum ad Mœnum, quam tamen, cum vix per annum ibi conſtitiſſet, cum Wormatia commutavit: inde Norimbergam translatum 1501. hinc Ratisbonam 1504. poſtea Spiram 1527. Ultimo An. 169|3. ubi adhucdum floret, Wetzlariam. Membra ejuſdem ſunt Judex, qui ab Imperatore denominari, atque ex Principum, Comitum vel Baronum ſtirpe ortus eſſe debet: Præſides, numero| quatuor, non minus illuſtri loco nati; quorum duo Aug. Conf. itidem à Cæſarea Majeſtate conſtituendi per *Inſtrum. Pac. art.* 5. §. *præterea cum ob enatas*; abſentis judicis vices gerunt: Denique Aſſeſſores de quibus hunc in modum

tra-

tradit *Instrum. Pac. l. c.* Placuit numerum Aſſeſſorum Cameralium ad quinquaginta in univerſum adaugeri, ita ut Catholici computatis duobus Aſſeſſoribus Imperatoris præſentationi reſervatis, viginti Aug. Conf. Status 24. Aſſeſſores præſentare poſſint, & teneantur, atque ex ſingulis circulis mixtæ religionis non tantum 2. Catholicos, ſed etiam binos Aug. Conf. addictos aſſumere. An vero hic articulus ſaltem quoad Aſſeſſorum numerum, qui hodie ne tertiam quidem partem definitæ quantitatis æquat, obſervetur, vid. *Limn. Tom.* 4. *L.* 9. *c.*2. Extendit ſe vero inclyti hujus Judicij juriſdictio in omnes perſonas, in Imperio ſpecialiter non exemptas, (inter quas exemptas referuntur Duces Burgundiæ; Archi-Duces Auſtriæ. Duces Lotharingiæ; excepto caſu fractæ pacis & collectarum. vid. Lotharingiſcher Vertrag de Anno 1542. *Limnæus L.* 9. *Cap.* 2. *L.* 5. *C.* 11. Helvetiorum Cantones per *Instrum. Pac. Art. VI.*) Et cauſas non exceptas, (pro quibus habentur cauſæ ſpirituales, de oblationibus v. g. Decimis. Criminales, momentaneæ poſſeſſiones aliaque; de quibus vid. *Schwveder. Part. Spec. Sect. I. Cap.* 13. *th.* 11.) Secundum leges ipſi in ſpecie ſcriptas, poſtea Judicio Aulico communes: De his jam antea dictum: prioris vero generis ſunt ordinationes, diverſis temporibus & auctoribus promulgatæ: quarum I. ſub Maximiliano I. lucem aſpexit: II^{da}. à Carolo V. 1548. in formam redacta, à Ferdinando I. aucta, & An. 1555. Auguſtæ promulgata: III^{tia}. Rudolphi II. in praxi non recepta, vulgo Concept der Cammer-Gerichts-Ord-

Ordnung. Nec datur parti, per ſententiam in hoc judicio latam gravatæ, appellatio vel ſupplicatio, per *O. C. p. 3. tit.* 51. Wir ordnen / ſetzen/ und wollen auch / daß von den Urtheilen am Kayſerl. Cammer-Gericht ergangen und außgeſprochen/ kein Theil weiter zu appelliren oder zu ſuppliciren Macht haben ſoll. Sed harum in locum ſucceſſiſſe videntur reſtitutio in integrum, reviſio & Syndicatus, ſecundum l. c. verba: Ob aber einige Parthey ſich durch die Urtheil des Kayſerl. Cammer-Gerichts beſchwert zu ſeyn vermeinte/ der ſoll gegen Cammer-Richtern und Beyſitzern den Weg der gemeinen Recht und hernach geſetzter Ordnung von der Reviſion und Syndicat fürzunehmen/ zugelaſſen und vorbehalten ſeyn. Et quidem peti debet reſtitutio ab eodem Judice Camera ſcil. vid. *Ord. Jud. Cameral. p. 3. art.* 52. quod tamen aliter ſe habet in reviſione, effectu per receſſum Imp. 1654. non amplius ſuſpenſivo ſed devolutivo duntaxat gaudente, ad quam impetrandam requiritur, ut quemadmodum lis per appellationem ad Cameram devoluta verſari debet circa 400. Imperiales, in quibus pars gravata, ita hic ſumma litis 2000. Imperiales in ſorte abſque uſuris conficiat, prætereaque ſub pœna deſertionis intra quatuor menſium intervallum ſchedula ex Cancellaria Moguntina in reviſionis teſtimonium data Cameræ inſinuetur, quod eodem modo obtinet in Syndicatu. vid. *Schwveder. Intr. in jus publ. Part. Spec. Cap. XIII.* Non vero ſilentio prætereunda erit de concurrentia horum prædictorum judiciorum admodum controverſa

materia, ubi imprimis quæſtio occurrit frequenter à DD. mota; an cumulative an vero privative in Cameram Cæſar tranſtulerit juriſdictionem? Nos neque privative neque cumulative eandem ab Imperatore collatam cenſemus, ſecuti auctorem des gründlichen Unterrichts / hunc in modum differentem: daß ſolche Juriſdiction weder privativè noch cumulativè dem Kayſerl. Cammer-Gericht gegeben worden / ſondern ſie iſt und bleibet der Kayſerl. Majeſtät einen Weg wie den andern eigen und bevor/ und ſtehet dieſelbige nicht dem Kayſerl. Cammer-Gericht zu/ wird auch nicht ſub Cameræ Imperialis, ſondern ſub Cæſaris nomine & auctoritate nec non ſigillo adminiſtriret. Cum igitur Cameræ Juriſdictio principaliter ad Imperatorem pertineat, ſequitur quod aulicum cum Camerali Judicio in omnibus concurrat, adeoque præventioni, ſi unicum caſum Cameræ proprium per *Ord. Cam. Part. I. L.* 49. §. 1. expreſſum excipias, locus ſit, & propterea cauſæ ob hanc litis pendentiam avocari nequeant, *per Inſtrum. Pac. art.* 5. §. *ult.* verba: *aut quovis alio modo turbantor.* Inducitur vero hæc litis pendentia à parte actoris à die primi dati decreti ad ſupplicam, reſpectu rei vero per citationem adjuncto libello ei legitime inſinuatam. Non verò eodem modo concurrit cum Judicio Aulico Camera Imperialis ob varia negotia illi ſpecialiter reſervata, qualia ſunt cognitio de Feudis Regalibus, de controverſiis vectigalium inter Electores & alios Imperij Status, conceſſio moratoriorum & alia &c. Plura deſiderantem ad DD. qui de his materiis,

nec

nec non de Processu in his Judiciis, ex professo egerunt, remitto.

CAPUT IV.
DE
JUDICIO ROTHWILENSI.

DE particularibus acturo Imperij Judiciis primo loco occurrit Dicasterium Rothwilense, das Kayserl. Hoff-Gericht zu Rothweil / à Conrado III. ob præstita ei in acribus cum Lothario Saxone de Imperij gubernaculo dissidiis, auxilia, An. 1146. institutum, & subsequentium Imperatorum Caroli IV. Sigismundi, Alberti II. Friderici III. Maximiliani I. Caroli V. Matthiæ, Ferdinandi II. & III. privilegiis munitum. Dependet à solo Imperatore, qui propterea etiam jus visitandi ac reformandi habet, licet prius aliquando per ordinarios Cameræ Visitatores peculiari Cæsaris mandato ad Statuum preces fuerit exercitum per R. I. zu Regenspurg 1532. Haben uns Churfürsten / Fürsten und Stände unterthänigst gebetten / etlich verständig tügliche Personen zu verordnen / & deinceps, welchen Visiatoren wir hiemit genugsamen Gewalt geben. Ipsam dignitatem prætoriam, das Hoffrichter-Amt/ feudi titulo acceperunt Principes Schwartzenbergici, quam antea tenebant die Graffen von Sultz. Assessores vero partim ex Senatu Rothwilano partim ex ordine Equestri constituuntur. Ordinationes secundum quas jus redditur duæ sunt: Una die Rothweilisch alte Hoff-Gerichts-Ordnung Anno

 1523.

1523. & 1535. Rothwilæ typis expressa; & altera recentior, quæ vulgo Maximil. II. adscribitur, Francofurti An. 1610. in lucem prodita; in quam commentarium edidit Matthias Wehnerus tantæ in Imperio autoritatis ut & Imperator Ferdinandus II. deputatis ad hoc judicium injungere haud dubitaret, ne ab hisce Wehneri animadversionibus recederent. Differt vero in hoc à duobus supra laudatis judiciis Dicasterium Rothwilense, quod ejus Jurisdictio non ut illorum ad universum Imperium se extendat, sed certo districtu, circulis nempe Austriaco, Suevico, Rhenano & Franconico sit circumscripta, ita ut non deficiant, qui per singulare privilegium, præscriptionem transactionem vel ordinationem ab ea sint exemti, quales sunt Electores eorumque subditi, per *Aur. Bull. Const. tit.* 11. Aliive Principes. Ubi vero notandum non in omnibus causis locum habere exemptionum ista privilegia, sed excipiuntur casus qui vulgo vocantur reservatorij, Germ. Ehehafften; contra quos nihilominus tamen, excepta causa denegatæ justitiæ, privilegia impetrarunt Electores, Domus Austriaca ac Episcopus Argentinensis, ut & Duces Würtenbergici. Et hæc Dicasterij Rothwilensis jurisdictio ordinaria & propria ac in suo districtu magis fundata est, quam Cameræ per universum Imperium: Concurrit namque cum Statibus & Magistratibus ordinariis, vid. *Memoriale Comitis de Sultz & Rothvvilensium Anno* 1654. daß dasselbige (Rothweilische Gericht) *ordinariam & concurrentem Jurisdictionem* mit und gegen allen Ständen und Obrigkeiten/ so in diesem Bezirck

zirck gesessen / in allen und jeden Sachen ohne Eintrag und Hinderung männiglichen habe. Cæterum datur ab hoc Judicio ad Cameram Imperialem appellatio: per *Rec. Imp.* zu Speyer 1570. §. Und nachdem &c. Verb. Daher auch viel *Appellationes* an unser Kayserl. Cammer-Gericht erwachsen. Agebatur quidem in Conventu Osnabrugensi de hujus dicasterij abrogatione, *Art.* 5. §. 20. *Instrum. Pac.* Verum rejecta res fuit ad proxima Comitia, & hactenus Jurisdictio inturbata mansit.

CAPUT V.

DE RELIQVIS IMPERII S. R. GERMANICI SUMMIS TRIBUNALIBUS.

JUdicium provinciale Suevicum, das Kayserl. Land-Gericht in Schwaben / exercent Archi-Duces Austriæ, utpote feudi & pignoris Jure possidentes, in tribus civitatibus Imperialibus Ravenspurg / Wangen / Ißny / & pago Altdorff genannt Weingarten. Extendit se Jurisdictio ejus über die Donau biß an das Land Würtenberg / dem Lech nach hinauff gen Reit an die Brücken / darnach hinüber auff Dachheim / an die Grauenpfunde zu Anfang des Schweitzerlandes / folgends gen Costantz auch herüber auff Stockach / und von dannen so weit sich der Bezirck des Schwabenlandes erstrecket / vid. Freye Kayserl. Land-Gerichts-Ordnung in Ober- und Nieder Schwaben / *p.* 1 *tit.* 1. Extendit autem se in omnes

prædicto districtui subjectos, qui speciale exemtionis privilegium allegare nequeunt. Occurrit vero hic quæstio multarum hactenus disceptationum causâ; an nempe ad Cameram Imperialem ab hoc Judicio, an vero ad Tribunal Archiducale zu Innsprugg fieri debeat appellatio? Et fundant se quidem Austriæ Archiduces in confirmatione privilegiorum Austriacorum à Carolo V. facta, verbis: daß was vor des Fürsten der Oesterreichischen Landen verordneten/ und gesetzten/ oder andern ihren Gerichten / die sie Eigenthums-Lehens-oder Pfands-weise vom Reich oder sonsten innen haben/ an des Reichs Cammer-Gericht nicht appellirt werden möge. Verum omnibus semper viribus oppugnare conata est hoc privilegium Camera Imperialis, & tandem palmam reportavit. vid. *Capit. Leopold. Art.* 18. *Josephi Art.* 17. *& Caroli. VI. Art.* 18. Cæterum quod antea dictum est de Dicasterio Rothwilensi id ipsum quoque de hoc Judicio referri potest: Ast quanquam frequentes fuerunt de Abrogatione ejus deliberationes initæ, res tamen in nudis conatibus substitit, cum acriter nunquam non Archi-Duces Austriæ se huic abolitioni opposuerint. vid. *Scriptum* 1658. *impressum, cui titulus*: Kurtze doch gründliche Information auß was wichtigen und standhafften Ursachen das Kayserl. Land-Gericht in Schwaben nicht abolirt/ noch dem Hoch-Löbl. Ertzhauß Oesterreich wider seine uhralte erlangte und durch beständige Ubung hergebrachte treffentliche Freyheiten der rechtlichen Außträg halber nichts neues noch beschwerliches zugemuthet werden kan noch soll. Ju-

Judicium provinciale Hagenoæ, das Kayserl. Land-Gericht auff der Lauben zu Hagenau/ (*de quo vid. Gylmann. in Symphoremat. Tom. 3. fol. 275. & Schilter. in Comment. ad J. Feud. Alem. c. 18. §. 5. Bernhard Herzog Chron. Alsat. lib. 9. c. 4.*) quod ex privilegio de An. 1496. prætendit beneficium de non appellando. Hodie postquam in Regis Christianissimi potestatem hæc urbs est redacta judicij usus cessat.

Judicium Herbipolense, in Franconia, das Kayserl. Land-Gericht in Francken/ in hoc à reliquis recedens, quod ab hoc appellatio in prima instantia ad Episcopum Herbipolensem postea demum ad Cameram devolvatur.

Judicium Provinciale Burggraviatus Norimbergici in Anspach; das Kayserl. Land-Gericht des Nürenbergischen Burggraffthums zu Onoltzbach/ quod Marchionibus Brandenburgicis ab Imperatore in feudum datum. conf. *Schilter. ad J. Feud. Alem. c. 18. §. 6.*

Fuere quoque olim Judicia Westphalica das Heimliche Gericht in Westphalen/ cujus originem quidam Carolo M. alij Friderico III. nonnulli Conrado Salico incerta fide, adscribunt. Certum hoc: sub prætextu Justitiæ Judices, quos Lampadius Barisellos appellatos esse dicit quidem, sed non probat, potestate sua nimium quantum esse abusos; & propterea à Maximiliano I. hoc judicium plane abolitum esse, adeo, ut nec in ipsa Westphalia certa hujus vestigia ostendi possint. vid. *Freberus de Secret. Judic. in Westphal. Gryphiander de Weichbild. Sax. c. 59. Conring. de Jud. Reipubl.*

publ. Germ. c. 4. & *de Or. Jur. Germ. c.* 19. *Winckelmann. in Notit. Vet. Westph. c. ult. Caluver. in Hist. Sacr. Sax. Infer. P. II. p.* 157.

Caput VI.

DE AUSTREGIS.

PRogrediendum justo ordine est ad Austregarum judicia, à Germ. Außträg/sic dicta, quia in iis die Sachen sollen außgetragen werd. *Königsb. in Chron. Alsat. c.* 1. §. 28. *de Phoroneo Argivorum Rege: der ufsatte zum ersten die geribten do men die Sachen solte usdragen.* Incepisse hæc plerisque persuasum est diuturni illius interregni tempore, principibus ob turbulentum Imperij Statum hosce spontaneos sibi judices eligentibus, ne deessent sublatis judiciis publicis, qui ex æquo & bono Jus dicerent, & hinc haud leviter errare patet, qui Austregarum primordia Maximiliano I. adscribunt. Quanquam eundem Imperio potitum hocce institutum approbasse & majori auctoritate per Legem publicam donasse negari nequeat. vid. *Ord. Cam. Wormat.* 1495. *Tit.* Wie Churfürsten/ Fürsten &c. conf. *Textor. ad Receß. Imp. de Anno* 1654. *disp.* 3. §. 7. Competunt Laicis tam Regentibus quam Appanagiatis & Ecclesiasticis charactere certo Electoris, Principis &c. condecoratis, electis & postulatis etiam ante impetratam investituram. Excipiuntur Rex Bohemiæ, Archiduces Austriæ, Duces Burgundiæ, Lotharingiæ & Civita-

vitates Imperiales, quæ licet Imperio immediate sint subjectæ, in comitiis item sessione & voto decisivo gaudeant, nihilominus ab hujus Juris usu regulariter excluduntur; quibus enim hoc beneficium competit, quales sunt Nürnberg/ Regenspurg/ Ulm/ Memmingen aliæque, id ipsum non per ordinationem Maximiliani, sed aut Cæsaris privilegio aut diuturna præscriptione possident. Distinguuntur vero Personæ privilegij hujus participes in primi vel secundi ordinis. Primo annumerantur Electores & Principes, & Principali dignitate illustres; in secundo sunt Comites, Barones & Nobiles immediati, & Prælati simplices, vacante vero sede Capitulum, quod licet Status Imperij non sit, cum tamen Statum Imperij repræsentet, eodem etiam Jure fruitur. Et patet hujus distinctionis utilitas exinde, quod primi personæ ordinis contra quoscunque actores hoc primæ instantiæ privilegio utantur; secus ac ordinis secundi personæ, quibus, nisi à superioribus vel æqualibus in jus vocentur, nulla habita Austregarum beneficij ratione coram Camera vel judicio Aulico ut respondeant incumbit. De processu in hoc Judicio servando & variis ejusdem modis vid. *Ord. Cameral. p.* 2. Causæ, de quibus Austregæ judicant, sunt regulariter omnes, quæ per appellationem ad Cameram devolvi possunt: Excipiuntur itaque Feudales *O. Cam. p.* 2. *tit.* 7. Causæ *l. diffamari C. de Ingenuis manumissis O. C. p.* 2. *tit.* 25. Causæ Pignorationum, *O. C. p.* 2. *tit.* 22. Causæ denegatæ Justitiæ, *O. C. p.* 2. *tit.* 26. Causæ litigiosæ Possessionis *O. C. p.* 2. *tit.* 21. Causæ quæ spe-

ſpectant ad Conſtitutionem Pacis Profanæ. *O. C. p. 2. tit. 9.* Cauſæ relaxationis juramenti ad effectum agendi. *O. C. p. 2. tit. 24.* Cauſæ quæ fundantur ſuper conſtitutione Pacis Religioſæ. *O. C. p. 2. tit. 9.* aliæque, quas brevitatis ſtudio omittendas eſſe duco. An vero Criminales huc pertineant, dubitatur: & optima videtur ſententia earundem deciſionem Imperatori juncto Principum conſilio deferentium. *Per Conſt. Frid. II.* Wo es aber an ihr Leib/ Ehr ꝛc. gehet/ das wollen wir ſelber richten auff die Weiß wie es in dem Heil. Reich von alten Zeiten herkommen. De Matrimonialibus Cauſis ſubſtantiam matrimonij tangentibus ita tenendum, eas non ad Auſtregas: ſed Catholicorum ad Papam, Proteſtantium vero ad ſolum Cæſarem excluſa Camera pertinere. Quæritur vero an mandata an vero ordinaria ſit horum Judiciorum juriſdictio? Nos diſtinguendum eſſe cenſemus inter juriſdictionem eorum in abſtracto & concreto conſideratam; priori modo, legibus utpote Imperij delatam, ordinariam; poſteriori vero, cum ex partium ſolummodo arbitrio, atque electione dependeat, delegatam haud inepte audire cenſemus. Ultimo loco notandum neque Aulicum neque Camerale judicia cum Auſtregis concurrere, ſed ad eas obſervandas obligari per *Inſtr. Pac. Art. 5. §. Viſitatio. Verſu: Cætera.*

CAP. VII.

Caput VII.
DE
STATUUM SS. IMPERII
TRIBUNALIBUS.

STatus tanquam coimperantes ſpectatos majeſtate, quæ alias ex ſtylo Rom. Cur. Lands-Fürſtl. Gräffl. Hohe Obrigkeit/ratione Principum, Comitum & Baronum, & die Lands-Ober-und Herrlichkeit/ intuitu liberarum civitatum, in ſuis territoriis gaudere analoga, dudum inter Juris publici DD. convenit, docentque id præclara eorundem jura, in quibus haud minimum eſt inſigne illud circa Juſtitiam regale, quippe quod ipſis tribuit poteſtatem leges I. ferendi, ad quas obſervandas non ſubditi modo ſed & Camera Imperialis in cauſarum inter provinciales controverſarum per legitimam appellationem ad ſe devolutarum deciſione obligantur. II. Secundum latas leges judicandi & III. Dicaſteria atque judicia conſtituendi, quæ vulgo diſtinguuntur in Hohe und Nieder Gericht: Illa ſunt ad quæ, hæc à quibus, datur provocatio; & pro Statu Perſonarum conſtituentium admodum variant; ſic Electorum Principum Judicia ſumma plerumque audiunt Hoff-und Reviſions-Gericht/ Appellations-Gerichte: Comitum vero plerumque die Cantzelleyen / quæ Appellationes à Scultetis & Præfectis aliiſque inferioribus recipiunt. In Imperialibus Civitatibus judicia ſunt, vel totus Senatus, vel der geheime Rath / ad quæ cauſæ in inferiori-

rioribus Judiciis ventilatæ in secunda instantia pertinent. Et hæc quidem Jurisdictio unicuique statui sarta & incolumis servari debet, adeo, ut nemini concurrentia concedenda. Quid vero de Imperatore? Hic non deficiunt, qui ex Veteri Jure hodierna Statuum jura metiuntur, concurrentiam cumulativam mordicus defendentes; ast ex antiquo Romanorum jure ad hodiernam Reipubl. conditionem, & à Monarchico Statu ad non Monarchicum, pessimè infertur. Quanquam enim superioritatem Imperatori ambabus concedamus, eadem tamen in hoc non consistit, ut is in omnibus cum inferiore concurrat, sufficit enim eundem superiorem agnosci, quod fieri patet in casu protractæ, aut denegatæ justitiæ, nullitatis aliisque casibus, ubi nunquam non ad eum recurri videmus. Alij ad alterum extremum prolapsi omnem in Statuum territoriis Imperatori denegant potestatem, fundantes se in principalioribus superioritatis transferendæ modis, concessione scil. imperantis, & præscriptione. Verum quia Imperatoribus animum fuisse tota se Jurisdictione abdicandi probari nequit, idcirco nec huic sententiæ adstipulari poterimus, sed mediam amplexi viam subordinate Statibus concessam esse superioritatem censemus. Inferas tamen cave, præsente in territoriis Statuum Imperatore quiescere eorum jurisdictionem, secundum *Jus Saxonicum L. III. art.* 16. In welcher Stadt der König kommt / da sind ihm alle Gerichte geöffnet / und muß der Unter-Richter zu richten einhalten. Quo nihil falsius dici potest; & licet Impera-

peratori civitatem Imperialem intranti hodienum offerri soleant claves, id tamen magis reverentiæ & Civilitatis quam necessitatis esse, intelligendum est. Unde & Jurisdictionem à Magistratu loci in quo Imperator Comitiorum tempore cum Proceribus moratur nihilominus exerceri quotidiana docemur experientia. Et hæc pro ratione instituti protulisse sufficiat.

COROLLARIA.
EX
JURE CIVILI.

I.

Litis contestatio semper fit negative.

II.

Quod successor singularis ante finitum tempus expellere possit conductorem: Legibus Romanis probari clare nequit.

III.

Usuræ separatim singulis annis solutæ ultra alterum tantum quoque currunt.

EX
JURE PUBLICO.

I.

DAtis literis moratoriis, Germ. Quinquennel / Eißerne Brieffe / quod solius Imperatoris est, cessant ab eo tempore, quo debitor illas impetravit, usuræ.

II.

Elector quorundam Collegarum votis gaudens suo seipsum voto adjuvare potest.

III.

Jus primariarum precum Vicarios exercere posse non videtur.

EX
JURE CANONICO.

I.

NOn placet ratio Juris Canonici nuptias prohibentis ad quartum gradum inclusive, quia quatuor sunt humores in corpore, qui constant ex quatuor elementis. *C. VIII. X. de Consangu.*

EX

II.

Nec probanda videtur comparatio illa *C. VI. X. de Major. & Obed.* qua Pontifex Soli, Imperator Lunæ comparatur.

III.

Damnantur quidem Jure Canonico Usuræ, utpote cum furto aut rapina conjunctæ; admittuntur tamen nihilominus annui reditus parum ab illis differentes.

EX

JURE FEUDALI.

I.

VAsallus cum vidua Domini elapso luctus tempore concumbens Feloniam non committit.

II.

In Feudo Franco fœminæ succedunt.

III.

Matrimonium ad Morganaticam contractum est licitum.

DEO SOLI GLORIA.

Palladis cum Tu fueris Fidelis
Dudum amans, ſacris ſtudiisque adhærens,
Et parens natura Tibi benigna
maxima dona
Arrogarit, non dubitabit ullus
Specimen doctum fore & omni dignum
Laude, quod, Suaviſſime! diſputando
edere geſtis.
Hinc amicorum numerus Tibi dat
Vota, dat plauſus hilares, Tibi optans,
Sic, ut hoc, Dux Omnipotens Olympi
cuncta ſecundet.

Hæc contubernali ſuo Chariſſimo amico doctiſſimo ſincero animo accinere voluit

G. V. H. S.S. Th. St.

Diſcurſus docti nunc monſtrant ſedulitate
Jamdudum magna Te ingenuis ſtudiis
Incubuiſſe: Deus porro Tua cœpta ſecundet!
Tunc meritos fructus affore non dubito

Frater Tuus

Joh. Jacobus Beck, Ravenſp.

